

Měnové podmínky

- **Dynamiku peněžní zásoby táhlo oběživo**

Tahounem růstu peněžní zásoby byly peníze v oběhu, jejichž objem stoupl meziročně v porovnání s hlavními položkami agregátu M2 nejrychleji. Zásoba peněz dosáhla koncem 1. čtvrtletí 2 643 mld. Kč (+9,1 %), při nejvyšším meziročním přírůstku za posledních dvanáct měsíců. Vklady stouply o 7,8 %, oběživo o 11,4 %. Úvěry podnikům a domácnostem po čtvrtinových a pětinových přírůstcích z období 2006-podzim 2008 značně ztratily na tempu (+13,3 %) vlivem prudkého útlumu české ekonomiky.

- **Úvěrová expanze výrazně zredukována**

Meziroční tempo růstu úvěrů podnikům a domácnostem bylo ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 (+25 %) jen poloviční. Propad v dynamice úvěrů firmám byl přibližně tentýž jako propad půjček domácnostem, které však rostou oproti firemním úvěrům i nadále rychleji. Při pokračujícím snižování čistého úvěru vládnímu sektoru, které však také značně zvolnilo, se domácí úvěry zvýšily meziročně o 12,7 %. Měly tak jen menší vliv na výraznější pokles dynamiky čistých domácích aktiv, které díky propadům hodnoty kapitálu a rezerv i objemů držných a emitovaných cenných papírů vzrostly pouze o 8,2 %, zatímco ve stejném období 2008 o 23,7 %. Jde o důsledek ekonomické krize projevující se v nižším ocenění firem.

- **Domácnosti rekordně navýšily své celkové vklady**

Meziroční přírůstek úhrnných vkladů domácností ve výši 170 mld. byl nejvyšší od roku 2002, odkdy jsou k dispozici data harmonizované měnové statistiky. Znovu se potvrdil trend českých domácností k posilování netermínovaných vkladů (+18,2 %) nejrychlejším tempem od ledna 2004, na nichž přibývalo 116 mld. Kč. Ubyly peníze na účtech domácností s dohodnutou splatností (-18,2 %), celkem 76 mld. Kč. Nejvíce lidé navýšili vklady s výpovědní lhůtou (+131 mld. Kč), což byl dvojnásobný růst proti dynamice stejného období 2008. Enormní přírůstek souvisel zřejmě i s přesunem peněz z podílových fondů (jiných než fondů peněžního trhu) do bankovních vkladů ve snaze snížit za globální finanční krize riziko investic.

Vklady firem na běžných účtech od října 2008 klesaly v reakci na počínající ekonomickou recesi (-11 mld. Kč), jejich ostatní depozita stoupla o 13,3 mld. Kč. Meziročně se tak stavy firemních vkladů téměř nezměnily a zdrojově je firemní sféra odkázána na dluhové financování.

- **Firmám banky v nových obchodech snížily úročení vkladů i úvěrů, sazby z úvěrů domácnostem významně vzrostly při mírném snížení sazeb na depozitech ...**

Odliv peněz z termínovaných vkladů lze přičísti i změně strategií obchodních bank – u depozit domácností i firem zde totiž došlo k výrazné redukci nominálních úrokových sazeb u nových obchodů (z 3,0 % na 1,7 %, resp. z 3,4 % na 1,5 %). Na běžných účtech firem banky také nabízely jen poloviční úročení ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 (z 1,2 % na 0,7 %), na žirových účtech domácností se úrokové míry téměř nezměnily (0,7 %). Tyto pohyby vyústily v nepatrný meziroční pokles úročení celkových vkladů domácností (o 0,06 p. b. na 1,3 %), ale velmi výrazný u firem (o 0,99 p. b. na 1,1 %). Reálné úrokové míry byly záporné.

Sazby z úvěrů domácnostem meziročně dále plynule stouply (na 13,3 % z 12,5 %), přičemž v úvěrech na bydlení byla změna jen nepatrná (o 0,06 p. b. na 5,5 %) – k jejich významnějšímu růstu došlo již v roce 2007 v době vysoké poptávky. Úvěry na spotřebu zdražily o 0,5 p. b. na 13,9 %. Sazby úvěrů firmám meziročně poklesly (na 4,3 % z 5,5 %), což bylo při růstu rizik v ekonomice poněkud překvapivé. Lze však soudit, že je zohledněno v nárocích bank na bonitu úvěrovaných firem.

- **... s dopadem do marží bank**

Marže bank výrazně vzrostly v nových obchodech s domácnostmi na 12,1 p. b. (+0,9 p. b.), ve firemních obchodech klesly na 3,3 p. b. (-1,2 p. b.), čímž se „nůžky“ mezi maržemi u obou segmentů dále významně rozevřely.